

PARTİMİZİN BÜYÜK KONGRESİ YAPILDI

PARTİMİZİN BÜYÜK KONGRESİ 12-13-14 OCAK
TARİHLERİNDE ANKARA'DA YAPILDI.

249 DELEGENİN KATILDIĞI KONGREMİZDE
"TBKP'NİN GELECEĞİ" VE "TBKP VE YENİLENME SÜRECİ"
BAŞLIKLİ İKİ ÖNEMLİ KARAR ALINDI.

YİNE KONGREDE SAVAŞA KARŞI VE KIBRIS SORUNU İLE İLGİLİ,
KADIN SORUNU , GENÇLİK SORUNU, ÜZERİNE KARARLAR ALINDI.

015121

K A R A R L A R

TBKP BÜYÜK KONGRESİ'NİN "TBKP'NİN GELECEĞİ ÜZERİNE" KARARI

Türkiye Komünist Partisi ve Türkiye İşçi Partisi'nin birleşmesiyle oluşan Türkiye Birleşik Komünist Partisi'nin yenilenme, birlik, yasallık mücadelesinde önemli kazanımlar elde etmiş olarak yasal kongresini yapıyor.

TBKP, dönüşle başlayan yasallık mücadelesiyle, Türkiye'nin demokratikleşmesine önemli bir katkıda bulunmuştur.

Ülkemiz düşünsel ve politik yaşamını felce uğratan tabuların tabu olmaktan çıkmasında, karşılıklı anlayış, hoşgörü ve açık tartışmaya dayalı yeni bir politik kültürün oluşmaya başlamasında ve arayış içinde ülkemizde yeni politik yaklaşımların gündeme gelmesinde TBKP'nin önemli bir rolü olmuştur.

Sargın ve Kutlu'nun ölüm orucu ile

açıkladıkları taleplere gösterilen geniş destek, bunu izleyen yasal kuruluş başvurusu, ardından TBKP il ve ilçe örgütlerinin açılması, yapılan yasal kongreler, bütün bu süreçte parti yönetici ve sözcülerine basının, öteki siyasi partilerin, toplumsal güçlerin, aydın çevrelerin gösterdiği ilgi ortaya koymaktadır ki;

TBKP'nin yasallığının kazanılmasında büyük çapta, niteliksel önemde bir yol kat edilmiştir. Ancak henüz Anayasa Mahkemesi'ndeki dava partinin hukuksal varlığını güvence altına alarak sonuçlanmamış ve 141-142. maddeler kalkmamıştır. Yasallık mücadelemizde tamamlanması gereken görevler önümüzde durmaktadır.

Yasallık mücadelesinde niteliksel kazanımlarıyla partimiz, geleneksel komünist düşmanlığını yenilgiye uğratmış ve komünistleri bu ülkenin asli unsurlarından biri olarak kabul ettirmiş bulunmaktadır.

Komünistler onlarca yıldır en ağır baskılara, aralıksız karalama kampanyalarına hedef oldular. Bütün bunlara rağmen emekçilerin çıkarları için, barış, demokrasi, bağımsızlık ve sosyalizm için

mücadeleden birgün olsun geri durmadılar. TBKP, bu onurlu mücadele geleneğinin verdiği güçle, karmaşık koşullar altında, geçmişteki hata ve yanlışları ortaya koyma ve yenilenme yoluna girmeyi başardı. TBKP'nin mücadelesi 70 yıllık komünist hareketin tarihine ve varlığına yeni bir anlam kazandırdı.

8 Aralık 1989'daki basın toplantısında da açıklandığı gibi, TBKP illegal örgütlenmeye geri dönülmez şekilde son vererek, marksist politikanın kamuoyunda etki olmalarının artmasına katkıda bulundu.

TİP ve TKP'nin birleşmesiyle sol hareketimizin tarihinde ilk anlamlı birleşmeyi gerçekleştiren TBKP, bununla yetinmemiş, marksistlerin daha geniş birliği için çaba göstermiştir.

Bugün artık önümüzde oluşumuna ilk günden beri bizim de katıldığımız, programı, tüzüğü ve bileşenleriyle somut bir varlık haline gelmiş olan Sosyalist Birlik Partisi var.

SBP, aynı zamanda bizim partimizdir. SBP'nin özgürleşme davasına, 141-142-163'ün kaldırılmasına katkıda bulunabilmesi, Türkiye'nin demokratik yeniden ya-

pılanmasında rol oynayabilmesi, bu partide yer alan herkesin ortak çabasına bağlıdır.

TBKP'nin en yüksek karar organı olarak Kongre'miz, Partimizin geleceği ile ilgili olarak;

-Anayasa Mahkemesi'nde Partimiz hakkında açılan dava devam ettiği ve yasal engellerin varlığını koruduğu koşullarda TBKP'nin, bu engeller aşılınca kadar, tüzel kişiliğini merkez organlarıyla sürdürmesini, bu sağlanınca tüzel kişiliğinin bütünüyle sona ermesini karar altına alır.

-Bunun dışındaki tüm TBKP üyelerini SBP içinde yer almaya, bu partiyi geliştirip güçlendirmeye çağırır. TBKP üyeleri bu yolla yasakların kalkmasına da daha büyük bir katkıda bulunacaklardır.

-TBKP'nin tüzel varlığının sürdüğü durumda, TBKP üyeliğini devam ettirenler merkez üyesi olarak kalabileceklerdir.

-TKP- TİP ve TBKP'nin politik mücadelesine ilişkin bütün belgelerin Türkiye marksist hareketinin düşünce ürünlerinin toplanması, düzenlenmesi ve ilgilenenlerin kullanımına açılması için gerekli çalışmaları yapmakla GYK'nu görevlendirir.

Komünistlerin kuşaklar boyu kanıtlağı boyunegmez, özverili mücadele gele-neği, bundan böyle de bizlere yol gösterici olacaktır.

Ülkemizin geleceğinde söyleyecek daha çok sözümüz, yapacak daha çok katkımız var.

KABUL : 212
RED : 12
ÇEKİMSER : 3

TBKP BÜYÜK KONGRESİ'NİN TBKP'NİN YENİLENME SÜRECİ ÜZERİNE KARARI

TBKP'nin yenilenme deneyimini inceleyen TBKP Büyük Kongresi, TKP ile TİP'in birleşmesi, yeni bir programatik anlayışın ortaya konması ve bu temelde yürütülen politik faaliyet sonucunda TBKP'nin yaşadığı yenilenme sürecinin kazanımları olarak şunları saptar:

-Teorik yenilenme sürecimiz, yeni sorunlara çözüm bulma arayışı bizi marksizmin kuruluşundaki yöntem; bilimlere, bilimleri gelişmesinin yeni sonuçlarına ve marksist olmayanlarda içinde tüm diğer değişim kuramlarına başvurmaya, onlardan yararlanmaya yöneltmiştir. Bu yöne-

lim bize Marks, Engels, Lenin ve çağdaş birçok marksist gibi, insanlık düşüncesinin tüm kazanımlarından, bilimlerin günümüzdeki gelişme ve sonuçlarından yararlanarak yenilenmenin olanaklı ve gerekli olduğunu göstermiştir.

-Yalnızca statükoyu, mevcut rejimi eleştirmek ve gelecekteki "büyük günler"i beklemekle yetinmeyen, duruma bugünden müdahale eden, politik gündemde yer alan, gerçekçi ve yapıcı politik alternatifler ortaya koyan yeni politik anlayış, bize ülkemizde toplumsal gelişmenin temel sorununu kapsamlı şekilde ele alma, böylece geleneksel otoriter, merkezci devlet anlayışıyla sivil toplum arasındaki karşılıklı aktif ve etkili bir rol oynama olanağı vermiştir. Bu yaklaşım bizi toplumun bütün kesimlerine, düşüncelerimizi de somut gerçekliğe yakınlaştırmıştır.

-Bütün demokrasi güçleriyle diyalog, işbirliği ve mutabakatlar oluşturma politikası, bize marksist hareketin ülkemizdeki geleneksel yalıtılmışlığından kurtulma olanağı vermiş, mücadelemize destek ve dayanışma sağlamış, görüşlerimizin kamuoyunda ciddiye alınmasına yardımcı olmuştur. Hiçbir partinin ya da toplumsal kesimin sorunları tek başına çözmesinin olanaklı olmadığı, bütün güçler arasında karşılıklı anlayış temelinde bir işbirliğinin zorunlu olduğu şeklindeki ilkesel görüşümüz, dışa açılan ve dışımızdaki etkilenmeye ve öğrenmeye açık bir yapıya ulaşmamızı sağlamıştır.

-Yenilenme, yasallaşma sorununu gündeme almamızı getirmiş ve bu uğurdaki mücadele 70 yıllık yasağın kırılmasını, komünizm tabusunun yıkılmasını olanaklı kılmıştır. Komünistlerin özgürlüğünün kazanılması, genel olarak düşünce, örgütlenme ve vicdan özgürlüğünün geri döndürülemez şekilde elde edilmesinin koşullarını hazırlamıştır.

-Yenilenme birlik sürecini güçlendirmiş, başka marksistlerle birliğin zorunluluğunu göstermiş ve TBKP'lilerin de katkısıyla Sosyalist Birlik Partisi kuruluş aşamasına gelmiştir.

-En önemli kazanımlarımızdan biri, parti içi yaşamın demokratikleşmesi, özgür tartışma, parti içi çoğulculuk fikirlerinin yaşam bulmaya başlamasıdır. Yeni parti ilkelerini, bizzat yeni bir parti yaşamı ortaya koyarak bulma yolu izlenerek, merkez yetici bir partiden, demokratik, çoğulcu, katılımcı bir partiye geçişte önemli deneyler elde edilmiştir.

-Yeni sorunlara çözüm bulma arayışı bizi marksizm dışı teorilere de değer vermeye yöneltmiş, teorik çoğulculuk anlayışı, hem insanlık düşüncesinin bütün kazanımlarından yararlanma, hem de marksizme de eleştirel yaklaşma yolunu açmış, böylece sürekli yaratıcı bir teorik çalışma için tutarlı bir çıkış noktası oluşturmuştur.

-Yenilenme bize bireyin önemini öğ-

retmiştir. Soyut, fetişleşmiş bir kolektifin içinde eriyen, politik düşünüş ve davranışta farkları silikleşen birey yerine, bağımsız, özgür düşünme, karar alma sürecine aktif katılma, girişimcilik gibi özellikleriyle kolektifi zenginleştiren bireye yönelme, sürecin belirgin bir özelliği olmuştur.

-Toplumda ve partide erkek egemenliğinin bilincine çıkması, kadın üyelerin yeni tarzda aktifleşmeye başlaması, erkek üyelerin, bir ölçüde de olsa, partideki erkek egemen ilişkilere duyarlı hale gelmesi, yenilenme sürecinin bir başka önemli kazanımıdır.

-Doğal dengenin korunması, çevrenin tahribatının önlenmesi sağlanmadan toplumsal gelişmenin kazanımlarının bir anlam taşımayacağı, doğanın değerinin kavranması yenilenme sayesinde gerçekleşmiştir.

-Global sorunların önemi, dünyada gelişen ve demokrasi kültürünü hemen bütün sorunların çözümünün giderek uluslararasılaşması, yeni dünyadaki bütün demokratik güçlerle eşit haklı ve karşılıklı anlayış temelinde bir uluslararası işbirliği ve dayanışma anlayışını ortaya çıkarmıştır. Yasallaşma mücadelemize komünist partilerin yanı sıra, sosyal demokrat, yeşil, hümanist çok çeşitli güçlerin sağladığı büyük dayanışma, bu doğrultuyu daha da güçlendirmiştir.

-Yenilenme bize kendimize, geçmişimize, teorimize, ideolojimize, örgütsel yapılanmamıza, önyargısız, hiçbirşeyi fetişleştirmeden ve tabulaştırmadan eleştirel yaklaşabilme özelliğini kazandırmıştır.

TBKP Büyük Kongresi, somut deneyimden çıkan bu kazanımları bütün Türkiye sol hareketinin dikkatine sunar. Yenilenme bitmiş bir süreç değildir. Yenilenme çabalarımız ve bu konudaki tartışmalarımız sürecektir.

Tartışmalarımızda, yenilenme sürecimizin olumlu ve olumsuz deneyimleri konusunda farklı yaklaşımlar ve görüşler ortaya çıkmıştır. Kongremiz bu tartışmaların sürmesinde ve yaygınlaştırılmasında büyük yarar görmektedir.

TBKP'liler bundan sonra da, diğer marksistlerle birlikte kendilerini, marksist teoriyi, parti anlayışlarını ve politikalarını yenileme çabalarını sürdürecektlerdir.

TBKP BÜYÜK KONGRESİNİN SAVAŞA KARŞI KARARI

Çalışmalarımıza başlarken, kongremize onur veren çok sayıdaki yerli, yabancı değerli konuklarımızdan özür dileyerek, alışılmışın dışında bir gündem değişikliğiyle ilk sözü Genel Kurul'a vermenizi diliyoruz.

Irak'a Kuveyt'ten çekilmesi için verilen sürenin dolmasına 62 saat kala, partimizin geleceğine karar vermek üzere toplanmış olan kongremiz, ilk söz olarak, **"SAVAŞA DERHAL ENGEL OLUN-SUN"** demelidir.

Biz aşağıda imzası bulunanlar, TBKP Kongresi'nin tarihsel sorumluluğuna uygun olarak ve insanlığın, halkımızın, sağduyulu tüm politik çevre ve kişiliklerin ortak arzusu, ortak sesi olacağına inandığımız aşağıdaki karar tasarısını Genel Kurul'un görüşüne sunmanızı önemle rica ediyoruz.

1- Diplomatik çözüm umutlarının iyice zayıfladığı Baker-Aziz görüşmesinden sonraki dakikalarda, başta Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Perez de Cueller olmak üzere, hala barışçı çözüm için çirpınan bütün temsili kişiliklerin ve kuruluşların her türlü girişim öneri ve görüşleri, ABD ve IRAK tarafından eşit sorumlulukla dikkate alınmalı, iki taraf da bugüne kadar olduğu gibi sorumluluğu birbirlerine yükleyerek barışçı yolları tamamıyla tüketmemelidirler.

Savaş en kısa sürede bile sonuçlanırsa, onbinlerce ve yüzbinlerce insanın ölümüne; onbinlerce, yüzbinlerce insanın yaralanmasına, sakat kalmasına; insan eliyle yaratılmış nice kültürel varlığın, sanatsal güzelliğin yok olmasına, doğanın acımasızca tahribine; bölgemizde onlarca yıl sürecek yeni bir uluslararası istik-

rarsızlığın ortaya çıkmasına yol açacaktır. Böyle bir çılgınlığa hiç kimse girişmemelidir. Ne ABD'nin, ne IRAK'ın, ne de insanlığın hiçbir çıkarıyla haklı gösterilemeyecek, dengelenemeyecek böyle bir felakete izin verilmemelidir.

2- Barışçı yollar tümden tükendiğinde bile Türkiye, çıkacak savaşın hiçbir biçimde tarafı olmaktan kaçınmalı; Türkiye hiçbir şekilde savaşa girmemelidir. Bu konuda tek söz ve karar sahibi ulusumuzdur. Parlamento bu olağanüstü günlerde sürekli toplantı halinde bulunarak yetkisini hiçbir kişi ve kurumun kullanmasına izin vermemelidir. Ulusumuzun kaderini ilgilendiren bu konuda TBMM tam bir sorumlulukla davranmalı, halkımızın sivil toplum güçlerinin görüş ve önerilerini dikkate almalıdır. Şimdi Türkiye, asıl barışçı bir çözüm için, Filistin sorunu da dahil olmak üzere, Ortadoğu'da istikrarın sağlanması için önemli bir rol oynayabilir.

3- Savaşa tarihleri boyunca karşı çıkmış olan komünistler bugün de, yarın da yalnızca barışın izleyicisi olacaklardır.

TBKP Kongresi, ülkemiz, ulusal çıkarlarımıza ters bir biçimde savaşa sürüklenirse, TBKP'lilerin savaşmayacaklarını dünya ve ülke kamuoyuna ilan ederken, savaş karşıtı tüm kişi ve kuruluşları benzer tutum almaya davet eder.

çılığına gözetleme grupları" oluşturulması ve bu grup çalışmalarının önünü açıcı önlemler alınması ve desteklenmesi. Bu aynı zamanda kadın üye sayısının düşük ama nedenlerinin araştırılması ile birlikte yürütülerek kadın-erkek tüm üyelerin yönetime eşit katılımının sağlanmasını getirecektir.

Parti yaşamındaki kadın ayrımcılığının giderilmesi, aynı zamanda erkeklerin özgülleşmesi anlamına gelmektedir. Buradan hareketle erkek-egemen anlayışın bilince çıkması amacı ile erkek üyelerin katıldıkları, özel yaşamlarında ve parti yaşamında eşitsizliğin ele alındığı toplantıların yalnızca partili kadınların değil, tüm yönetim kadrolarında yer alan erkek üyeleri tarafından da düzenlenmesi,

Soldaki tüm partilerin erkek-egemen anlayıştan hareketle "erkek partisi" olmaktan çıkarılması doğrultusunda kadın üye sayısının artmasına paralel olarak artan ölçüde kota getirilmesinin ilkesel olarak benimsenmesi ve desteklenmesi,

Kongre bu önerileri karar altına alır.

"parti rezervi" anlayışıyla kendini gösteren faydacı yaklaşımın olumsuz sonuçlarını yaşamıştır. Onun çoğulcu, yenileneci, genç kimliği bastırılmış, yaşlılardan koparılmış, yalnızlaştırılmıştır. Gençlik, "öncü parti" anlayışının olumsuz sonuçlarını yaşamıştır. Esas itibariyle "yenilenmenin bizzat kendisi" olan genç-

liğin önünün açılması, toplumsal gelişmenin kazancı olacaktır.

Bu temelde günümüzün çağdaş partisininin, taraftar kazanma mantığı ile gençliği örgütlenme, gençlik adına örgüt kurmaya ihtiyacı yoktur. Bu anlayış kesin olarak reddedilmelidir. Gençlik, parti içerisinde sadece günlük-pratik işlere koşturan bir mantıktan kurtarılmalıdır. Gençlik yenilenmenin taşıyıcısı olarak görülmeli, aktif politika yapmasının önündeki engeller kaldırılmalı, bu konuda gençlikten yana tutum alınmalıdır.

"Gençlik içinde çalışma" anlayışı kavram olarak reddedilmeli, bunun yerine, demokrasinin yaşam biçimi olarak kavranmasında, sivil toplumsal örgütün yaratılmasında gençliğin rolüne ve onun çoğulcu yapısına değer verilmeli, parti içerisinde genel politik süreçlere katılan gençliğin, kendi sorunları temelinde örgütlenmesine ve yaşatlarıyla birlikte davranmasına değer verilmelidir. Bu süreçte parti, ve parti örgütleri belirleyici olmamalı, genç üyelerin kendi inisiyatifleriyle davranmasının önü açılmalıdır.

Gençliğin özgürce siyaset yapabilmesinin, toplumsal gelişmeyi engelleyen yasakların kalkmasında, demokrasinin içsel gelişmesinde belirleyici önemi vardır.

Öğrenci gençliğin siyasal partilere, önceden izin almaksızın derneklere üye olabilmesi hakkının sağlanması ve bu konudaki girişimlerin desteklenmesini, kongremiz karar altına alır.

KADIN SORUNU ÜZERİNE KARAR

Kadının özgülleşme mücadelesi, cinsiyetinden dolayı uğradığı baskı ve eşitsizliğe karşı veriliyor. Bu mücadele onun milliyetinden ya da sınıfından dolayı uğradığı baskı ve eşitsizliğe karşı mücadelesini yadsımıyor.

Parti üyesi kadınlar, bir yandan parti içindeki erkek-egemen anlayış ve uygulamalarla mücadele ederek, öte yandan toplumun bütününe yönelik projeler sunan partinin her alandaki politikasının aynı zamanda erkek-egemen toplumun dönüştürülmesi hedefiyle bağlanması için çalışarak, merkezinde kadın-erkek eşit bireylerin bulunduğu bir topluma uğruna belirleyici katkıda bulunacaklardır.

Partili kadınların somut konularını gözetlemek parti içindeki erkek-egemen anlayış ve uygulamalarla mücadele etmek amacı ile *"parti içindeki kadın ayrım-*

GENÇLİK ÜZERİNE KARAR

Tüm insanlık tarihinde üzerinde en fazla durulan kesimlerden biri olarak gençlik, özellikle komünist partilerde,

KIBRIS SORUNU İLE İLGİLİ KARAR

"Kongremiz, Kıbrıs sorununun önemi açısından bu konuda özel bir karar almalıdır" önerisi kongremizde kabul edilmiştir.

Kıbrıs sorunu; Türkiye'nin olduğu kadar bölgemizin, Ortadoğu'nun barışçı geleceğini ilgilendiren bir sorundur.

Dünyamızda, AĞİK zirvesinde alınan kararların da somutlaştığı gibi uluslararası sorunların barışçı ve karşılıklı görüşmeler, diyalog, uluslararası hukuk ve adalet duyguları çerçevesinde çözülmesi yönünde geri çevrilemez, güçlü bir eğilim ortaya çıkmıştır.

Kıbrıs sorunu bugün hala çözülmemiş, kanayan bir yara durumundadır. Hükümet, Kuzey Kıbrıs'a Türkiye'nin bir eyaleti gözüyle bakmakta, Kıbrıslı Türklerin gelecekle ilgili iradeleri baskı altında tutulmaktadır. KKTC'de Denktaş yönetimi demokratik muhalefeti susturmaya çalışmakta, sorunun barışçı çözümünü güçleştirmektedir.

Kıbrıs sorunu Türk ve Rum Kıbrıs'lı halkların karşılıklı görüşmeleri ve uluslararası bir forum yoluyla, BM Genel Sekreteri'nin girişiminde, BM gözetiminde

çözülmelidir.

Her durumda sorun Kıbrıs'ın bağımsızlığı, toprak bütünlüğü ve her iki halkın adil biçimde çıkarlarının korunması temelinde, iki toplumun bağlantısız, bağımsız, demokratik, federal bir çözüme kavuşturulmalıdır.

ULUSLARARASI DAYANIŞMA İLE İLGİLİ KARAR

16 Kasım 1987'de Sargın ve Kutlu'nun ülkeye dönüşü ve sonrası yürütülen mücadelemiz, 4.6.1990'da TBKP'nin yasal başvurusu, il-ilçe kuruluşları ardından ilçe-il kongreleri toplumsal meşruiyetimizin derinleşmesini sağladı.

Sargın ve Kutlu'nun ülkeye dönüşü sonrası 2,5 yıllık tutukluluklarının sona erdirilmesi için, Komünist Partisi'nin üzerindeki yasağın kalkması için, yurt dışındaki parti üyelerimizin uluslararası destek ve dayanışma için yürüttükleri çalışmalarının çok büyük katkısı oldu.

Şimdi 70 yıllık yasaktan sonra Komünist Partisi ilk yasal Büyük Kongresi'ni yapıyor. Uluslararası destek buluyor. Geniş bir uluslararası temsil heyeti ile zenginleştiriliyor.

Bu büyük kazanımızı "ortak kazanımı"

olarak değerlendiriyoruz. Ancak yasal engeller nedeni ile yurt dışındaki pek çok yoldaşımızla ve dostlarımızla kongremizde buluşamıyoruz. Bu sevincimizi birarada paylaşamıyoruz. Be nedenlerle Büyük Kongremiz, elde ettiğimiz kazanıma uluslararası desteğin sağlanması için TBKP'lilerin ve dostlarımızın 3 yıldır yürüttükleri destek ve dayanışma çalışmalarına büyük değer biçtiğini belirtir. Yurt dışındaki yoldaşlarımıza ve dostlarımıza katkıları için teşekkür mesajı gönderilmesini karar altına alır. Seçilecek olan GYK'yı bu konuda görevlendirir.

TÜZÜK DEĞİŞİKLİĞİ İLE İLGİLİ KARAR

Tüzüğümüzün 15. ve 16. maddeleri aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir.

Gerekece: Kongre konuşmalarında belirtilmiştir.

Madde 15: Genel Başkan

Genel Başkan, Büyük Kongre'de gizli oyla ve üye sayısının salt çoğunluğu ile seçilir. İlk iki oylamada sonuç alınmazsa, üçüncü oylamada en çok oyu alan seçilmiş sayılır.

Genel Başkan, öncelikle onursal bir görevle parti birliğini temsil eder. Kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak kaydı

ile parti adına dava açma ve davada husumet yetkisi, Genel Başkan'a ve kendi illeriyle sınırlı durumlarda ona izafeten İl Başkan'larına aittir. Genel Başkan, Genel Yönetim Kurulu ve Merkez Yürütme Kurulu'nun doğal başkanıdır. Bu organların toplantılarına katılarak başkanlık edebileceği gibi, gerek gördüğünde bunların gündemini kendi hazırlayarak bizzat toplantıya çağırabilir. Ayrıca TBMM parti grubu başkan ve yöneticilerini, GYK ve MYK ile birlikte veya ayrı ayrı toplantılara çağırabilir.

Genel Başkan'ın yokluğunda Genel Sekreter kendisine vekalet eder ve onun adına görev ve sorumluluk alır.

Madde 16: Genel Sekreter

Genel Sekreter, GYK'nın ilk toplantısında, kurul üyeleri arasından kurul üye tam sayısının salt çoğunluğuyla seçilir. İlk iki oylamada sonuç alınmazsa, üçüncü oylamada en çok oyu alan seçilmiş sayılır.

Genel Sekreter, tüzük, program, Büyük Kongre, GYK ve MYK kararları ışığında parti politikasını çizmek ve partiyi yönetmek ve merkez çalışmalarını koordine etmek suretiyle bu organların kararlarının uygulanmasını sağlamak, örgüt çalışmalarını düzenlemek ve etkinleştirmekle görevlidir. Genel Sekreter, Genel Merkez'de işlerin güvenlik içinde düzenli ve süratli yürütümünü sağlamak için bütün önlemleri alır.

TBKP BÜYÜK KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

Türkiye'de 70 yıllık yasağın ardından komünistlerin ilk yasal kongresi olan TBKP Büyük Kongresi komünistleri bugüne getiren tüm yoldaşları ve dostları sevgi ve saygıyla selamlar. Politik cinayetlerde; işkence tezgahlarında yitirilen, onlarca hapis ve sürgünde boyun eğmeden direnen komünistlerin, devrimcilerin anısı önünde saygıyla eğilir. İnançları uğruna mücadele ettikleri için hapiste bulunan tüm insanları, yurttaşlık hakları gasp edilen, bu yüzden ülkeye gelemeyen politik göçmenlere, yurt dışında bulunan parti üye ve yandaşlarımızı ve demokratları, yurtseverleri selamlar.

TBKP Büyük Kongresi Körfez'de patlak üzere olan savaşa hayır dedi. BM Güvenlik Konseyi'nin Irak'a Kuveyt'ten çekilmesi için verdiği sürenin dolduğu şu saatlerde, barış çağrımızı yineliyoruz. Ne Irak ne ABD, insanlığı felakete götürecek bir savaşı başlatmamalıdır. Türkiye, hiçbir biçimde böyle bir savaşa katılmamalıdır. Parlamento bu olağanüstü dönemde sürekli toplantı halinde olmalı, yetkisini hiçbir kişi ve kurumun kullanmasına izin vermemelidir. Türkiye, asıl barışçı bir çözüm için Filistin sorunu da dahil olmak üzere, Ortadoğu'da bir uluslararası konferansın toplanmasını desteklemeli, bölgede barış, demokrasi ve istikrar doğrultusunda bir rol oynamalıdır. Kongremiz, tüm barışseverleri savaşa gitmemeye çağırıyor.

TBKP Büyük Kongresi, Litvanya'daki kan dökülmeye kadar varan gelişmeleri büyük bir kaygıyla karşılar. Sovyetler Birliği'ndeki çok karmaşık sorunların, ne olursa olsun, zor yoluyla, askeri önlemlerle çözülemeyeceği, bunun hiçbir şekilde haklı gösterilemeyeceği açıktır. Sovyet yönetiminin insan hakları ile hiçbir şekilde bağdaşmayan bu uygulamaları, yenilenme sürecine de zarar vermektedir.

TBKP Büyük Kongresi, geçmişte Buharin, Troçki, Sinovyev gibi sayısız komünistin, Salih Hacıoğlu ve öteki yoldaşlarımızın, nice aydın, işçi ve köylünün öldürülmesine, yığınsal cinayetlere bütün yaşamını adanmış insanların partisinden koparılmasına, tasfiyelere yol açan sosyalizm idealiyle hiçbir ilişkisi olmayan Stalinist anlayışa karşı olduğunu açıklar, bu insanları saygıyla anar ve demokrasi ve sosyalizm mücadelemizin çıkarları için bu acı derslerin hiçbir zaman unutulmamasını ister.

TBKP Büyük Kongresi, Zonguldak maden işçilerinin şanlı eylemini selamlar. Madencilerin grev, toplantı ve gösteri yürüyüşü, özgürce görüşlerini açıklama haklarını kullandıkları için uğradıkları baskıları protesto eder. Başlatılan tüm koşuşturmaların durdurulması için herkesi çaba göstermeye çağırır.

Zonguldak eylemi, Türkiye'de bugüne kadar işbaşına gelen hükümetlerin, madenlerin teknolojik yenilenmesi ve ekonomik gereklerle göre düzenlemesi sorununa hiç eğilmediklerini gözler önüne serdi. Hükümet derhal madencilerin istemlerine yanıt vermelidir. Madenlerin yeniden düzenlenmesi sorunu, madencilerin, sendikaların, teknik elemanların, bilim adamlarının, ilgili tüm tarafların katılımıyla çözülmelidir.

TBKP Büyük Kongresi, şu anda grevde bulunan tüm işçileri selamlar. Onların haklı istemlerinin yanında olduğunu vurgular.

Türk-İş'in 3 Ocak eylemi, ülkemizde genel grev hakkının fiilen elde edildiğini kanıtladı. Eyleme ülke çapında verilen destek genel grev hakkının meşruiyetini kanıtladı. Şimdi bu hakkın önünde duran tüm yasal engeller kaldırılmalıdır.

TBKP Büyük Kongresi, tütün emekçilerinin yanındadır. Türkiye'deki tarımsal sorunların aşılması, başta üreticiler ve üretici birlikleri olmak üzere, ilgili tüm tarafların katılımıyla çözülmelidir.

TBKP Büyük Kongresi kamu çalışanlarının sendikalaşma ve toplu sözleşme hakları uğruna verdikleri mücadeleyi destekler.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 2000'li yıllara taşıyacak ulusal çapta yeni bir mutabakata ihtiyacı vardır. Değişen dünyamızda, Türkiye'nin kendisine saygın bir yer kazanması buna bağlıdır. Türkiye'nin değişik nitelikteki sorunları, ancak böylesi ve mutabakat ile çözülebilir. Bunun için:

- 12 Eylül rejimi, tüm kurum ve uygulamalarıyla tasfiye edilmelidir.

- Ölüm cezası kaldırılmalıdır. 12 Eylül yargılamaları tüm sonuçlarıyla kaldırılmalı, tutukluların özgürlükleri iade edilmelidir.

- Yeni bir Anayasa yapılmalıdır. Bu Anayasa'nın hazırlanmasına, şimdiye kadar rejimden dışlanmış olan işçiler, komünistler, Kürtler, gençler, kadınlar ve islamcı akımlar da katılmalıdır.

Cumhuriyet tarihindeki kamplaştırıcı, kin ve düşmanlık duygularını körükleyen tüm uygulamalar ortadan kaldırılmalı, geçmişin tüm yaraları sarılmalıdır. Cumhuriyet tarihinde politik nedenlerle idam edilmiş ayırmsız herkesin itibarı iade edilmeli, komünistler aklanmalıdır. Başta Nazım Hikmet olmak üzere, politik nedenlerle yurttaşlıktan çıkarılanların yurttaşlık hakları iade edilmelidir. Türk-Kürt tüm politik tutuklular saliverilmelidir.

- Mustafa Suphi'lerden başlamak üzere günümüze kadar, komünistlere, devrimcilere ve ilerici güçlere karşı işlenen cinayetler aydınlatılmalıdır. Kontr-gerilla ile ilgili iddialar araştırılmalı ve sonuçları kamuoyuna duyurulmalıdır.

TCK'nun 141-141 ve 163. maddeleri üzerine yasa değişiklikleri derhal parlamentoya getirilmeli ve kaldırılmalıdır. Hala bu maddelerden hüküm giymiş insanların hapiste bulunması, ülkemiz için utanç vericidir. O nedenle yasalar parlamentoda ele alınıncaya kadar bu maddelerden hüküm giymiş olanlar şartlı saliverilmelidir.

- Temel hak ve özgürlüklerin yaşama geçmesi, işkencenin önlenmesi, cezaevlerinin zindancı anlayıştan kurtarılması için parlamento başta olmak üzere, toplumun değişik düzey ve alanlarında Türkiye'deki hukuk, mevzuat ve birimleri oluşmalıdır. TBKP Büyük Kongresi insan hakları uğruna mücadele eden tüm kişi ve kuruluşları destekler.

Bugün Irak, İran, Suriye ve Türkiye sınırlarında alınan olağanüstü önlemlerin ve burada bulunan askeri yığınakların Körfez gerginliği koşullarında Kürt halkına yönelik bir kırıma dönüşmesi tehlikesi vardır. Kürtlerin tarihi, böylesi kırımların tarihidir. İran, Irak, Suriye ve Türkiye, bugüne kadar aralarındaki tüm anlaşmazlıklara karşın Kürt halkının özgürlük mücadelesinin bastırılması doğrultusunda davranmışlardır. Özal'ın en son olarak Irak'daki Kürt sorunundan söz etmesi, sıcak bir savaş durumunda nelerin olabileceğinin açık bir göstergesidir. Kürtlerin

yaşadıkları dört ülkede de, yığınsal zorla göç ve bölgenin insanlaştırılması ve imhası söz konusudur. Oysa savaşın tüm olumsuzluklarını, sıcaklığını enselerinde hisseden Kürtler bu sorunda taraf bile değillerdir.

Körfez krizinin çözülmesi için BM Genel Sekreteri'nin barış girişimleri ve bölgedeki tüm sorunların çözümü için toplanmasını talep ettiğimiz uluslararası konferans Kürt sorununu da gündemine almalıdır.

TBKP Büyük Kongresi, Kürt halkı üzerindeki baskıları kınar. Sorunun adil, barışçı ve demokratik çözümü için baskılara derhal son verilmeli, olağanüstü hal kaldırılmalı, gerekli yasal ve moral alan açılarak Kürtlerin kendi kimlikleriyle sorunun çözümüne katılmaları sağlanmalıdır.

Gençliğin toplumda söz hakkı ve katılım sorunu, özgürlük istemini kendi bakış açısı ve kavrayışıyla anlamlama çabası, gençlik içindeki kültürel, politik tüm etkinliklerin bütünü, sonsuz bir özgülleşmeyle insanlığa katkıdır.

TBKP Büyük Kongresi, gençliğin toplumun değişimine özgülce katkısını yapmasına yönelik, sivil toplumun yaratılması sürecindeki her türlü bağımsız gençlik hareketini destekler.

Türkiye nüfusunun yarısını kadınlar oluşturuyor. Böylesi bir çoğunluğun sorunları, tüm toplumu ilgilendirir. Tüm toplum için önemli sonuçlar doğurur. Geleceğin kuşaklarının ve tüm toplumsal değerlerin yaratılmasında kadınların belirleyici rolleri gözönüne alındığında, bu, aynı zamanda geleceğin sorunudur. Kadınların eşitlik ve özgürlük istemleri eksiksiz sağlanmalıdır. Bu doğrultuda toplumda ve tüm siyasal örgüt ve kurumlarda pozitif ayrımcılık desteklenmelidir. TBKP Büyük Kongresi, ülke nüfusumuzun yarısını oluşturan kadınların yaşamın tüm alanlarında etkin olabilmeleri için getirdikleri tüm talepleri destekler, kadınların özgürleşmesi sorununu toplumun demokratikleşmesinin ve yenilenmesinin önemli bir göstergesi sayar.

TBKP Büyük Kongresi, Türkiye'nin ciddi ekolojik sorunları bulunduğundan yola çıkarak, ülkemizdeki çevre sorunu alanındaki tüm yasaların ve mevzuatların insanın doğayı tahribini önleyecek ve gelecek kuşaklara sağlıklı bir Türkiye bırakabilecek şekilde düzenlenmesi gerektiği görüşündedir. Toprak erozyonu gibi, orman tahribi gibi, denizlerin, akarsuların kirlenmesi gibi sorunların yanı sıra, sanayi tesislerinin yarattığı kirlenme gibi ciddi sorunlar, ancak sürdürülebilir kalkınma anlayışı benimsenerek çözülebilir. Türkiye, çevre korunmasına yönelik tüm uluslararası konvansiyon ve anlaşmalara katılmalı, bu alanda üstlendiği tüm yükümlülükleri yerine getirmelidir.

TBKP Büyük Kongresi halkımızın dikkatini bütün bu sorulara çeker, Türkiye'yi 2000'li yıllara götürmek isteyen herkesi bu görüşleri dikkate almaya çağırır.

KONGREMİZ SONUNDA SEÇİLEN MYK-GYK VE DİĞER KURULLAR

GENEL BAŞKAN:

NIHAT SARGIN

GENEL SEKRETER:

HAYDAR KUTLU

MERKEZ YÖNETİM

KURULU

Abdurrahman Atalay

Yüksel Selek

Atilla Tanılkan

Hatice Ceylan

Hüseyin Çakır

Zeynep Vardal

Melek Nurlu

İnci İşbulur

Binali Seferoğlu

GENEL YÖNETİM

KURULU ASIL

ÜYELERİ (34 Kişi)

1. Haydar Kutlu

2. Abdurrahman Atalay

3. Yüksel Selek

4. Hatice Ceylan

5. Atilla Tanılkan

6. Ahmet Kardam

7. Hamdi Maskar

8. Hüseyin Çakır

9. Vedat Pekel

10. Osman Özdemir

11. Gür Hazar

12. Ali Hikmet Fırat

13. Ziya Yavuztaş

14. Alaattin Taş

15. Necmi Demirci

16. Hasan Bektaş

17. Gencer Uçar

18. Zeynep Vardal

19. Nevzat Deringöl

20. Musa Kasa

21. Melek Nurlu

22. Cihan Şenoğuz

23. İlhan Işıktaş

24. Mehmet Alçinkaya

25. Mehmet Salmanoğlu

26. Oktay Yazıcıoğlu

27. Mehmet Ali Bekmez

28. Gürsel Demirkol

29. Zehra Tan

30. Şahabettin Bakırsan

31. Mehmet Bozışık

32. Rasih Nuri İleri

33. İnci İşbulur

34. Binali Seferoğlu

GENEL YÖNETİM

KURULU YEDEK

ÜYELERİ (9 Kişi)

1. Jale Mildanoğlu

2. Zihni Aydın

3. Çetin Uras

4. Selçuk Özdemir

5. Burhan Adamey

6. Ayşe Tülay Pekinöz

7. Ali Dikici

8. Ayşe Yanık

9. Sabahattin Moray

MERKEZ DİSİPLİN

KURULU ASIL ÜYELERİ

(7 Kişi)

1. Halil Oyman

2. İsmet Erol

3. Abbas Keskin

4. İsmail Kayhan

5. İdris Erdinç

6. Hasan Ergün

7. Güzel Taşdelen

MERKEZ DİSİPLİN

KURULU YEDEK

ÜYELERİ (3 Kişi)

1. Müştak Müstacaplıoğlu

2. Nuri Oğuz

3. Atilla Saygı

DENETLEME KURULU

ASIL ÜYELERİ (5 Kişi)

1. Saadettin Uçkun

2. M. Üstün Sayın

3. Bahattin Işıktaş

4. Muhsin Aydın

5. Ayten Şengör

DENETLEME KURULU

YEDEK ÜYELERİ (2 Kişi)

1. İsak Altınsoy

2. Falk Batur

